

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

№ 16/3-246/7480(68167)

"02" 04 2018 р.

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про врегулювання питань
в окремих галузях охорони здоров'я»
(№ 7480 від 10.01.2018 р.)

У законопроекті пропонується визначити організаційні, правові та економічні засади фінансово-правового регулювання діяльності лікарняних кас та забезпечити правове регулювання відносин у суспільстві, спрямованих на розвиток їх діяльності. Зокрема, запропоновано врегулювати питання створення, реєстрації та припинення діяльності лікарняних кас, набуття та припинення членства у лікарняній касі, діяльності органів управління лікарняною касою, питання самоврядування лікарняних кас, державного регулювання та контролю за діяльністю лікарняних кас та їх об'єднань, а також інші питання, пов'язані з їх функціонуванням.

Головне науково-експертне управління підтримує спрямованість законодавчої ініціативи на законодавче врегулювання діяльності лікарняних кас, які на сьогодні вже працюють в багатьох містах України, система яких розвивається як додаткове джерело фінансування сфери охорони здоров'я за рахунок солідарно накопичених цільових персоналізованих внесків юридичних і фізичних осіб. Разом з тим, проаналізувавши положення проекту, вважаємо за необхідне висловити щодо їх змісту низку зауважень.

Перш за все, зауваження викликає назва законопроекту, яка має відображати його зміст. Натомість звертаємо увагу на те, що законопроект має назву «Про врегулювання питань в окремих галузях охорони здоров'я», тоді як норми та положення законопроекту стосуються безпосередньо лікарняних кас.

Крім цього слід зазначити, що запропонована структура органів управління лікарняною касою, яка складається із загальних зборів, виконавчого органу і спостережної ради, на наш погляд, потребує суттєвого доопрацювання, у першу чергу, з точки зору розподілу повноважень між згаданими органами. Так, у законопроекті визначено тільки питання, які належать до виключної компетенції загальних зборів (частина четверта статті 17 проекту). Натомість проект не містить чіткого розмежування функцій і повноважень виконавчого органу як постійно діючого органу управління лікарняної каси (стаття 18 проекту) і спостережної ради як органу управління лікарняної каси, який в межах своєї компетенції контролює і регулює діяльність виконавчого органу (стаття 19 проекту).

Згідно із законопроектом «спостережна рада має право зупинити повноваження будь-якого члена виконавчого органу до прийняття рішення загальними зборами» (частина четверта статті 19 проекту). Звертаємо увагу на те, що зазначене положення не узгоджується із положенням п. 2 частини четвертої статті 17 проекту, в якому зупинення повноважень членів виконавчого органу та спостережної ради віднесено до виключної компетенції загальних зборів. Варто також зазначити, що пропонувані повноваження без встановлення чітких підстав для їх реалізації допускають можливість для зловживань.

Значна частина важливих питань залишилася нерегульованою або недостатньо врегульованою у проекті. Так, недостатньо врегульованим залишилось питання стосовно надання адресної цільової допомоги члену лікарняної каси на його лікування та/або медичне обслуговування. Крім цього, потребує уточнення перелік органів державної влади, які мають здійснювати контроль за діяльністю лікарняних кас (частина перша статті 52 проекту), а також визначення органу, який має здійснювати контроль за фінансово-господарською діяльністю лікарняної каси, якою, на наш погляд, може бути ревізійна комісія лікарняної каси.

Потребує додаткового обґрунтування положення, викладене в абз. 7 частини першої статті 13 проекту, відповідно до якого особи набувають прав членів лікарняної каси через три календарних місяці після сплати вступного членського внеску та трьох щомісячних членських внесків. Це ж стосується і положення абз. 8 частини першої статті 13 проекту, яке передбачає отримання членського квитка лікарняної каси після спливу трьохмісячного строку, визначеного цим Законом.

Окремі приписи законопроекту сформульовані недостатньо чітко. Наприклад: «член лікарняної каси може бути виключений з неї за рішенням органу управління» (абз. 3 частини третьої статті 13 проекту). Однак зі змісту законопроекту важко зробити однозначний висновок про те, який конкретно орган управління має на увазі. Адже відповідно до частини першої статті 16 законопроекту органами управління лікарняної каси є загальні збори (з'їзд, конференція) членів лікарняної каси, виконавчий орган і спостережна рада.

У частині сьомій статті 10 проекту використане формулювання «заклади охорони здоров'я та/або фізичні особи - підприємці, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я». Звертаємо увагу на те, що Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» оперує терміном «надавачі медичних послуг», який визначається ним як «заклади охорони здоров'я усіх форм власності та фізичні особи - підприємці, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та уклали договір про медичне обслуговування населення з головними розпорядниками бюджетних коштів» (п. 4 частини першої статті 2 зазначеного вище Закону).

Неприйнятною вважаємо пропозицію щодо зарахування активів лікарняної каси, що ліквідується, до Державного бюджету або місцевого бюджету за місцем державної реєстрації лікарняної каси та спрямування їх на видатки сфери охорони здоров'я (частина сьома статті 12 проекту). При розгляді цього питання необхідно взяти до уваги той факт, що основним джерелом формування майна лікарняної каси є членські внески для створення та подальшого розвитку лікарняної каси. Це ж стосується і залишків коштів резервного капіталу (абз. 3 частини третьої статті 24 проекту) та коштів компенсаційного фонду (частина друга статті 45 проекту), яких також пропонується зараховувати до Державного бюджету або місцевого бюджету за місцем державної реєстрації лікарняної каси.

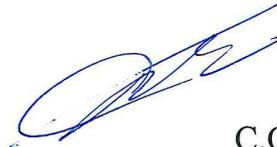
Торкаючись редакційних недоліків законопроекту, слід зазначити, що без належного обґрунтування в одних положеннях проекту використані слова «припинення членства у лікарняній касі» (частина четверта статті 13 проекту), а в інших: «виключення» (абз. 1 частини третьої статті 13 проекту), «вихід з членів лікарняної каси» (абз. 2 частини третьої статті 13, абз. 6 частини першої статті 14 проекту).

Виглядають невдалими деякі формулювання, які ускладнюють розуміння змісту відповідних норм (наприклад: організації України, що фінансуються з бюджету» (частина друга статті 5 проекту); «члени лікарняної каси мають право одержувати від лікарняної каси майнову та іншу підтримку щодо захисту реалізації своїх прав та інтересів» (абз. 4 частини першої статті 14 проекту); «суб'єкти владних повноважень... пов'язані із здійсненням професійної діяльності її членів» (п. 6 частини першої статті 31 проекту).

Зауваження викликає зміст підп. 4 п. 5 розд. IX «Прикінцеві та перехідні положення» проекту, згідно з яким Кабінет Міністрів України має «у Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» внести необхідні зміни для приведення у відповідність діючих норм у зв'язку з прийняттям Закону України «Про врегулювання питань в окремих галузях охорони здоров'я». Адже, відповідно до вимог Регламенту Верховної Ради України, якщо для реалізації положень поданого законопроекту після його прийняття необхідні зміни до інших законів, такі зміни мають викладатися в розділі «Перехідні положення» цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті. До того ж, Кабінет Міністрів України не має повноважень вносити зміни у закони безпосередньо, проте як суб'єкт права законодавчої ініціативи може вносити відповідні пропозиції на розгляд Верховної Ради України у вигляді законопроектів.

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду у першому читанні законопроект потребує доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій.

Перший заступник
керівника Головного управління

С.О. Гудзинський

Вик.: О. Шевченко К., Вербицький, С. Бортнік